

strategie van Merteuil. De acteurs zijn dezelfde, ze krijgen slechts een andere naam. De kleding die ze dragen blijft de hele voorstelling identiek. Merteuil heeft een zwart kleed, een tengere fysionomie, maar beweegt met hakkende stappen en een fiere rug door de ruimte. Enkel gedreven door de walg van het verleden en de haat gaat zij recht op haar doel af. Valmont daarentegen beweegt ronddanzend af en toe. In simpel kostuum, maar met een deukhoed, maakt hij rare bokkesprongen. Hij is tegelijk een spottende nar en een giftige sater. Zijn speelsheid maakt hem ongrijpbaar. Op die momenten wankelt Merteuil zelfbewustzijn en gaat ze over haar toeren.

Foto boven: BKT

Foto onder: De Witte Kraai

De enge hoek in Bogaerts visie maakt zulk geschreeuw (waardoor de tekst af en toe onverstaaenbaar wordt) niet mogelijk. Het ritme is erg traag, het volume laag: er wordt gefluisterd, zacht gesproken. Alleen al het luisteren naar de klanken (vooral de zwoele stem van Arlette Weygers) heeft iets erotisch. Deze twee mensen maken mekaar af, maar met passie. Het hese *Je t'aime, moi non plus* gehijg bij het binnenkomen legt de atmosfeer vast. Deze personages krijgen meer mogelijkheden: ze zijn jonger, haten mekaar maar zouden mekaar ook uit liefde opeten, hun houding is beestachtig met de gecamoufleerde amoraliteit van de aristocratie. De kostuums b.v. verraden nog de hogere levens-

standaard, een wollen pak met bontinleg voor markiezin de Merteuil, Valmont draagt een duur pak met een chic kanten hemd. Maar onder die opsmuk zijn ze bloot: zonder ondergoed zijn de voornaamste lichaamsdelen snel bereikbaar.

Bij de rolwisselingen gaat die meerduidigheid verloren. Sam Bogaerts beklemtoont nl. de theatraliteit ervan. Valmont is niet alleen toeschouwer, hij is ook acteur. Voor de rol van Tourvel verdwijnt hij achter de coulissen en verschijnt plots in een truttig damespakje, met truttig hoedje en zegt de tekst met een falsetstem en een zwaar Frans accent. De spanning die tot dan toe te snijden was, zakt plots in mekaar. M.i. weegt de verrassing om de lullige verschijning van Valmont niet op tegen de ingreep die hem uit het speldispositief snijdt. In Bogaerts visie behoort hij van in het begin tot Merteuil's perfide wereld, als toeschouwer of catalysator. Ik denk dat het sterker is dat vol te houden.

Eén gelijkenis

De enceneringen van Bogaerts en Buyse stellen zich diametraal tegenover mekaar. De innerlijke kracht en erotische spanning bij de Witte Kraai doet de belachelijkheid van de mens brutaal uitkomen. Het BKT kiest voor een theatraalizing van het herinneringsritueel. Beide visies zijn legitiem. Beide leggen andere accenten waardoor tekstpassages een totaal andere en nieuwe betekenis krijgen. De acteurs geven elk op hun eigen manier lijf aan deze geweldige tekst. Vooral Arlette Weygers is adembenevend, zo sensueel, zo spannend. Zij maakt *Kwartet* onvergetelijk. Mia Grijp kan de strakke koelheid niet helemaal waarmaken. Beide producties hebben zwakheden en sterke momenten. Slechts één enkel beeld is identiek: om zijn vrouwzijn te bewijzen verstopt Valmont zich het geslacht tussen de benen. Ze hebben het van mekaar niet gezien.

Luk Van den Dries

De tekstpassages zijn gelicht uit de *Kwartet*-brochure van het BKT in vertaling van Joël Hanssens.

KWARTET

groep: de Witte Kraai; regie, vertaling decor, licht: Sam Bogaerts; spelers: Johan Van Assche en Arlette Weygers.

groep: BKT; vertaling: Joël Hanssens; regie: Dirk Buyse; decor: Jef Van Hoof; spelers: Dirk Buyse en Mia Grijp.

